

Dosarul nr. 3ra-620/23
2-21082161-01-3ra-09062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (C. Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎNCHEIERE

14 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Red Nord”, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Red-Nord” către Inspectoratul de Stat al Muncii, cu participarea terțului Lopotencu Romeo privind anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de SA „Red Nord” împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2021, SA „Red-Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, cu participarea terțului Lopotencu Romeo privind anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii, a indicat că în urma efectuării controlului de către inspectorii principali ai Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, Bejan Marcel și Lachei Tatiana, a fost întocmit procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021, în care s-a stabilit că SA „Red-Nord”, în calitate de angajator, a încetat contractul individual de muncă nr. 43 din 16.01.2020, încheiat cu directorul general al unității Lopotencu Romeo, fără a-i achita o compensație în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare, pentru încetarea contractului individual de muncă înainte de termen, fapt prin care, susțin inspectorii care au efectuat controlul, s-au încălcat prevederile art. 264 Codul muncii.

A menționat că, după examinarea procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021, SA „Red-Nord” a solicitat anularea acestui act juridic prin contestația nr. jur04/519 din 23.04.2021, considerând că, inspectorii Inspectoratului de Stat al Muncii au apreciat eronat situația legată de desfacerea contractului individual de muncă a ex-directorului general Lopotencu Romeo, or desfacerea contractului individual cu Lopotencu Romeo s-a făcut în temeiul art. 200 alin. (1) Codul civil, dar nu în baza art. 263 lit. b) Codul muncii, ceea ce nu-i permite acestuia să pretindă la

alocarea de către societate a compensației pentru încetarea contractului individual de muncă înainte de termen, în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare, după cum se statuează în procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021.

A invocat că, acordarea compensației pentru încetarea contractului individual de muncă înainte de termen a conducătorului unității, stabilite la art. 264 Codul muncii, este posibilă numai în caz de încetare a contractului individual de muncă încheiat cu conducătorul unității în baza ordinului în conformitate cu prevederile art. 263 lit. b) Codul muncii. În speța dată, desfacerea contractului individual de muncă cu Lopotencu Romeo a fost operată în temeiul art. 200 alin. (1) Codul civil și, în aceste condiții, alocarea de către societate a compensației pentru încetarea contractului individual de muncă înainte de termen, în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare nu își găsește suport legal.

A enunțat că, contractul individual de muncă nr. 43 din 16.01.2020 încheiat cu Lopotencu Romeo, în calitate de director general al SA „Red-Nord”, nu prevede vreo clauză prin care, la încetarea contractului, indiferent de cauză, fostului director general să i se achite vreo compensație bănească. În aceste condiții, recomandarea de înlăturare a pretinselor încălcări de către SA „Red-Nord” a art. 264 Codul muncii, care se regăsește în procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021 - 00303 din 30.03.2021, în opinia reclamantului, nu are nici temei contractual.

A relatat că, Lopotencu Romeo a depus o cerere de chemare în judecată privind anularea ordinului de concediere nr. 27-c din 15.01.2021, care se află pe rol în cadrul Judecătorei Bălți, sediul Central. La data de 22 martie 2021, instanța a emis încheierea prin care s-a dispus acceptarea în procedura contencioasă, a cererii de chemare în judecată depuse de către Lopotencu Romeo către SA „Red-Nord” privind anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada de lipsă forțată de la locul de muncă și a premiilor trimestriale. În aceste condiții, Lopotencu Romeo contestă ordinul de concediere, nefiind de acord cu acesta, dar, în același timp, acceptă efectele actului respectiv și solicită o compensație pentru încetarea contractului individual de muncă înainte de termen, în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare, conform prevederilor art. 264 Codul muncii.

A declarat că, procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, având calitate de act administrativ individual, este pasibil anulării, întrucât nu corespunde exigențelor statuate în Codul administrativ și, anume lipsește motivarea completă a deciziei luate (art. 118 alin. (2) și (3) Codul administrativ) și informația cu privire la exercitarea căilor de atac (art. 120 alin. (1) lit. h) Codul administrativ), precum și alte elemente ale conținutului și structurii actului administrativ individual, prevăzute de art. 120 alin. (1) din același Cod.

A mai susținut că, la data de 13 mai 2021, SA „Red-Nord” a recepționat decizia nr. 3 din 06.05.2021 a Consiliului pentru soluționarea disputelor în cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii, cu privire la soluția pronunțată asupra cererii de anulare a procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți. Consiliul pentru soluționarea disputelor în cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii a decis menținerea integrală a procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți. Deci, în opinia societății reclamante, dacă se vor menține efectele juridice ale actului administrativ individual contestat, în speța procesul-verbal de control nr. PV-

ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, atunci în mod nejustificat societatea va trebui să aloce lui Lopotencu Romeo compensația pentru încetarea contractului individual de muncă înainte de termen, în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare, fapt ce va prejudicia drepturile patrimoniale ale întreprinderii.

A explicat că, în această situație, acțiunea în contencios administrativ înaintată de către SA "Red-Nord" este absolut justificată, aceasta fiind fundamentată pe următoarele prevederi din Codul administrativ și, anume, art. 17, art. 39 alin. (2), art. 189 alin. (1). De asemenea, faptul că în procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți se arată că SA "Red-Nord" a încălcat prevederile art. 264 Codul muncii, afirmații ce nu corespund realității, denotă că societatea reclamantă are un interes legitim și personal în a recurge la acțiunea în contencios administrativ. Cu alte cuvinte, anume SA "Red-Nord" este subiectul interesat al raportului material litigios, subiect titular al unui interes material și procesual.

În ceea ce privește respectarea procedurii prealabile, a indicat că, societatea reclamantă a contestat procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, prin contestația nr. jur04/519 din 23.04.2021, solicitând anularea acestuia din motivele invocate mai sus.

Având în vedere cele expuse mai sus și, în special, faptul că, desfacerea contractului individual de muncă de către SA „Red-Nord” cu Lopotencu Romeo s-a făcut în temeiul art. 200 alin. (1) Codul civil, dar nu în baza art. 263 lit. b) Codul muncii, ținând cont de împrejurarea că procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, având calitate de act administrativ individual nu corespunde exigențelor statuate în Codul administrativ, lipsind motivarea completă a deciziei luate (art. 118 alin. (2) și (3) Codul administrativ) și informația cu privire la exercitarea căilor de atac (art. 120 alin. (1) lit. h) Codul administrativ), precum și alte elemente ale conținutului și structurii actului administrativ individual, prevăzute de art. 120 alin. (1) din același Cod, SA "Red-Nord" a solicitat anularea în întregime a deciziei nr. 3 din 06.05.2021 a Consiliului pentru soluționarea disputelor în cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii, prin care s-a dispus menținerea integrală a procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți și, totodată, anularea în tot a acestui act administrativ individual, prin care s-au constatat, în opinia subiectivă a inspectorilor, din partea SA "Red-Nord" pretinse încălcări ale art. 264 Codul muncii.

A solicitat SA „Red Nord” anularea deciziei nr. 3 din 06.05.2021 a Consiliului pentru soluționarea disputelor în cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii, prin care s-a dispus menținerea integrală a procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, de examinare a petiției lui Lopotencu Romeo, ex-angajat al SA "Red-Nord", anularea procesului-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți, prin care s-au constatat pretinse încălcări ale prevederilor art. 264 Codul muncii, de către SA „Red-Nord” (f.d. 3-6).

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de SA „Red-Nord” împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, cu participarea terțului Lopotencu Romeo privind anularea actelor administrative a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f.d. 50, 53-56).

Urmare a dezacordului apelantului cu hotărârea instanței de fond, la data de 17 februarie 2022, prin intermediul cancelariei instanței de fond, apelantul SA „Red-Nord” a declarat apel nemotivat, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii în temeiul căreia să fie dispusă anularea procesului-verbal de control nr. PV- ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți și a deciziei nr. 3 din 06.05.2021 a Consiliului pentru soluționarea disputelor în cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii, prin care s-a dispus menținerea integrală a procesului-verbal de control nr. PV- ISM-2021-00303 din 30.03.2021 al Inspecției Teritoriale de Muncă Bălți (f.d. 58).

Prin decizia din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SA „Red Nord” împotriva hotărârii din 31 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relevat că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a concluzionat asupra netemeinicii acțiunii reclamantului, constatând cert că procesul-verbal contestat este conform prevederilor legale.

În susținerea concluziei enunțate, instanța de apel a reținut prevederile art. art.1 alin. (2), art. 4 alin. (1), art. 111 alin. (1), art. 113 alin. (1), (2) din Legea nr. 140 din 10.05.2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, art. 10 alin. (2) lit. a), art. 143 alin.(1) lit. a), art. 263, art. 264 din Codul muncii.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a atestat că, instanța de fond, întemeiat a respins pretenția cu privire la anularea actului administrativ, procesul-verbal de control nr. PV-ISM-2021-00303 din 30.03.2021 emis de Inspectoratul de Stat al Muncii, or, la caz, prin prisma reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, autoritatea publică emitentă corect a constatat încălcarea comisă de SA „Red-Nord” în privința salariatului Lopotencu Romeo privind neachitarea compensației în legătură cu încetarea contractului individual de muncă.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului cu privire la încetarea raporturilor de muncă cu Lopotenco Romeo în temeiul art. 200 alin. (1) Codul civil, întrucât, în speță, sunt pertinente prevederile Codului muncii, care reglementează totalitatea raporturilor individuale și colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicția muncii, precum și alte raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă, fiind aplicabil implicit și raporturilor de muncă reglementate prin legi organice și prin alte acte normative.

Prin urmare garanțiile păstrate la încetarea raporturilor de muncă drept efect al aplicabilității art.200 Codul civil, se mențin în partea indemnizației stabilite de art.264 Codul muncii, ori prin instituirea raporturilor de muncă între SA „Red-Nord” și Lopotencu Romeo, la data de 16 ianuarie 2020, raportate la prevederile art. 259 Codul muncii, drepturile și obligațiile conducătorului unității în sfera raporturilor de muncă sunt reglementate de prezentul cod, de alte acte normative, de documentele de constituire ale unității și de contractul individual de muncă.

Totodată, instanța de apel a reținut că contrar alegațiilor apelantului cu privire la faptul că, în conținutul contractului individual de muncă nr. 43 din 16.01.2020 nu este stipulată expres clauza prin care, la încetarea contractului fostului director să i se achite vreo compensație bănească, lipsa unei astfel de reglementări contractuale nu justifică

neachitarea compensației de către SA „Red-Nord” or, în temeiul art. 10 alin. (2) lit. a) Codul muncii, angajatorul este obligat să respecte legile și alte acte normative.

La 10 mai 2023, SA „Red Nord”, a depus recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 19 mai 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat (f.d. 128-139, 147-151).

În motivarea recursului a reiterat că instanța de apel a dat o interpretare arbitrară materialelor dosarului și cadrului normativ pertinent speței.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de SA „Red Nord”, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 11 aprilie 2023, și a fost notificat recurentului la data de 12 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 113).

La 10 mai 2023, SA „Red Nord”, a depus recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 128-139).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 08 mai 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 116).

La 19 mai 2023, SA „Red Nord”, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 147-151).

Astfel, recursul depus de SA „Red Nord”, împotriva deciziei din 11 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de SA „Red Nord” în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea

uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de SA „Red Nord”.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Red Nord”, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc